

Tulevikuvaade tööjõu- ja oskuste vajadusele: perearstiabi

Anneli Leemet ja Urve Mets

02.04.2024

„Habemega“ probleem

Valdkonna tööjõu seisukohalt on lähima kümne aasta perspektiivis kõige olulisemateks ülesanneteks **pakkuda perearstidele asendust** ning **rakendada** perearstiabis senisest enam **teisi spetsialiste**, et perearstid ja pereõed saaksid oma tööaega otstarbekamalt kasutada (OSKA; Mets, Veldre 2017)

Järgmised 20 aastat pidurdab Eesti tervishoiusüsteemi arengut **parimas tööeas arstide defitsiit**, noorte arstide piisavalt arvukas ettevalmistus suudab seda vaid osaliselt leevendada (TÜ; Kiivet, Raag 2021)

=> Arvestades keskmist patsientide arvu nimistu kohta, **kuulub praeguseks pensioniealiste perearstide nimistutesse umbes 385 000 inimest**

Uuringu eesmärk

- Välja selgitada perearstiabi tööjõuvajadus
- Leida viisid, kuidas parimal võimalikul viisil toime tulla ebaproportsionaalselt suure asendusvajadusega olukorras, kus erialane väljaõpe on väga pikk, valdkond ülireguleeritud
- Leida alternatiivseid võimalusi piiratud tööjõuressursi tingimustes **töö ümberkorraldamiseks**

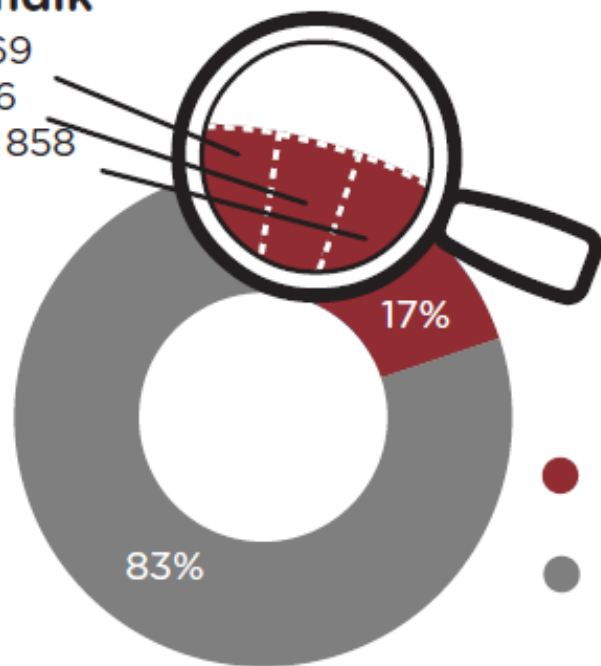
Uurimisvaldkond - perearstiasutused

Kõikidest arstidest töötab perearstias pea viiendik

Üldarstid 69

Eriarstid 76

Perearstid 858

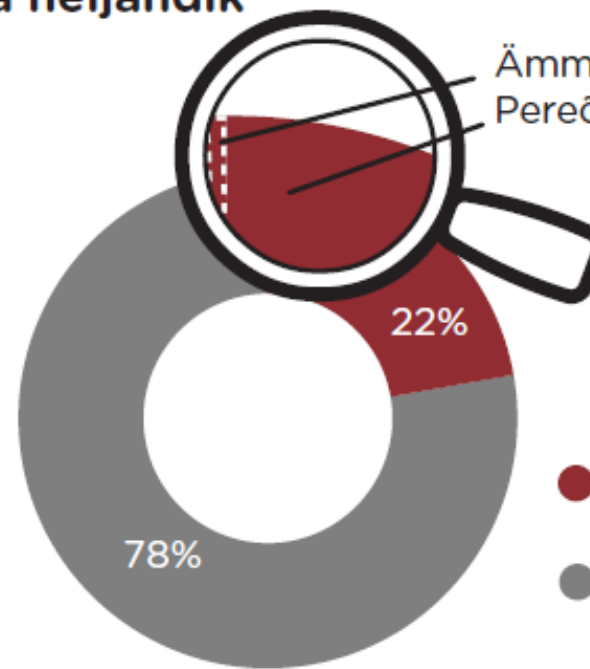

- Arstid perearstiasutustes
- Arstid muudes tervishoiuasutustes

Kõikidest õdedest töötab perearstias pea neljandik

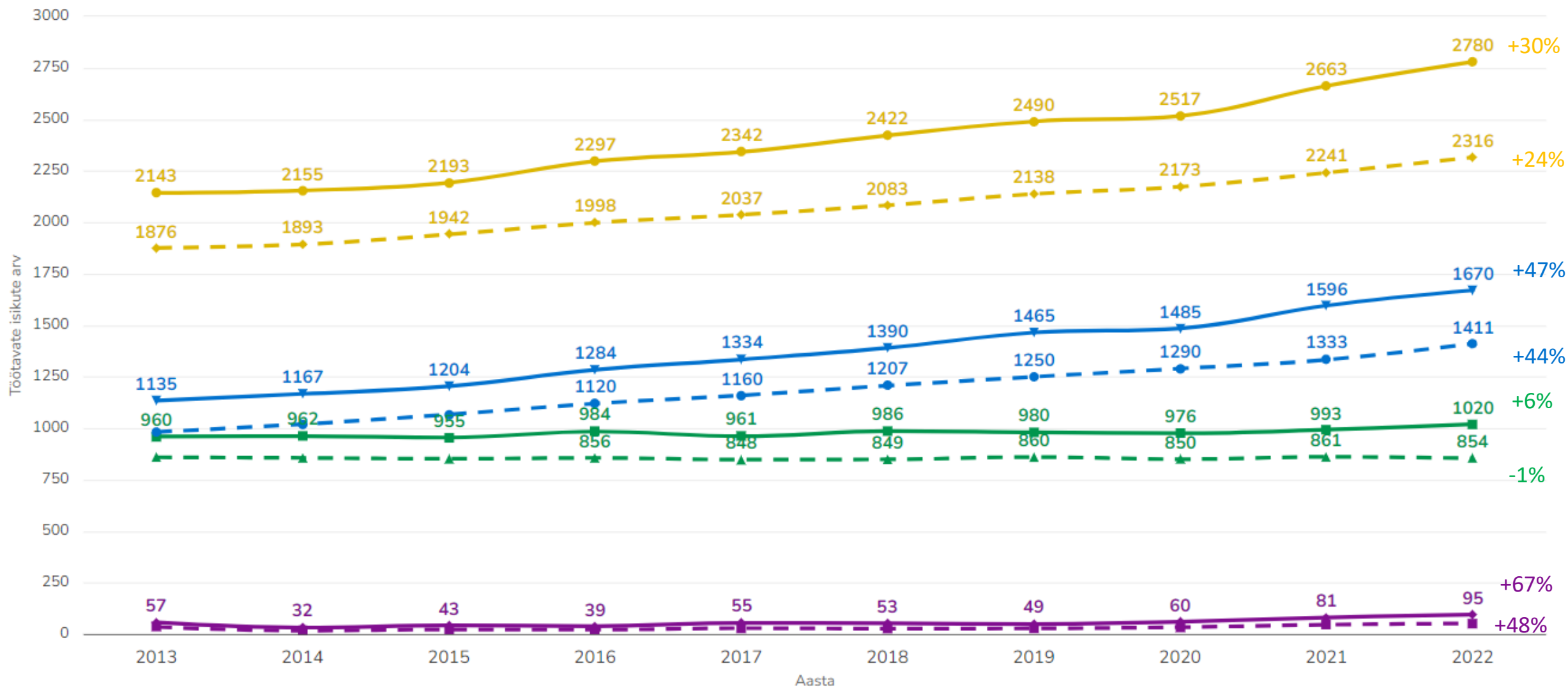
Ämmaemandad 19

Pereõed 1845

- Õendustöötajad perearstiasutustes
- Õendustöötajad muudes tervishoiuasutustes

Hõivedünaamika perearstiabiastutustes

◆ Perearstiabiastutuste tervishoiutöötajad kokku HC

◆ Perearstiabiastutuste tervishoiutöötajad kokku FTE

◆ Arstid HC

◆ Arstid FTE

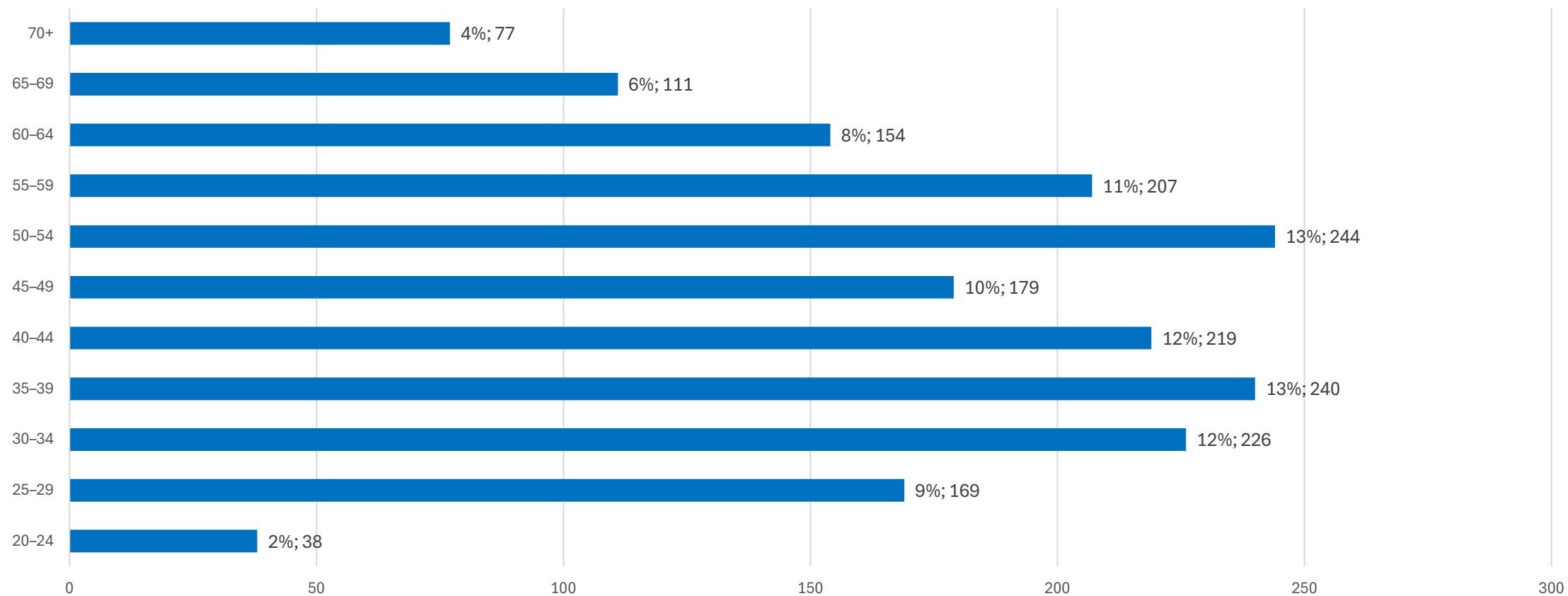
◆ Õed ja ämmaemandad HC

◆ Õed ja ämmaemandad FTE

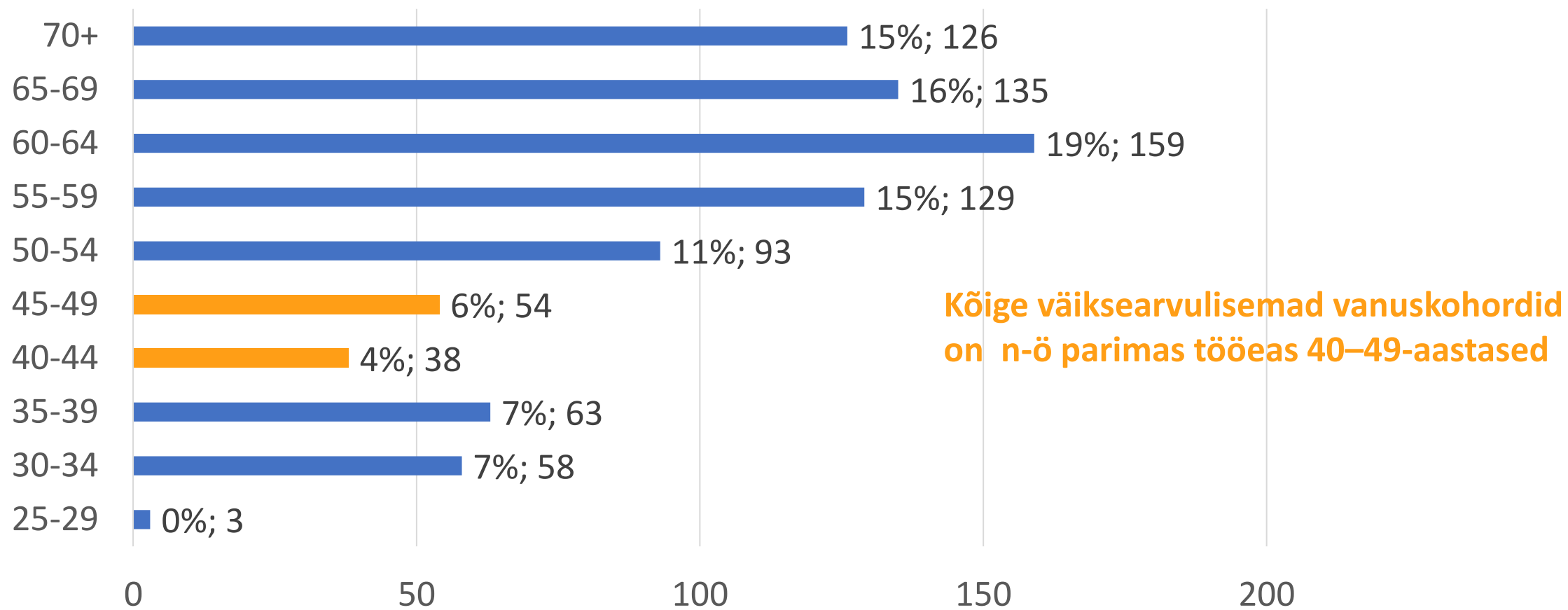
◆ Teised tervishoiutöötajad HC

◆ Teised tervishoiutöötajad FTE

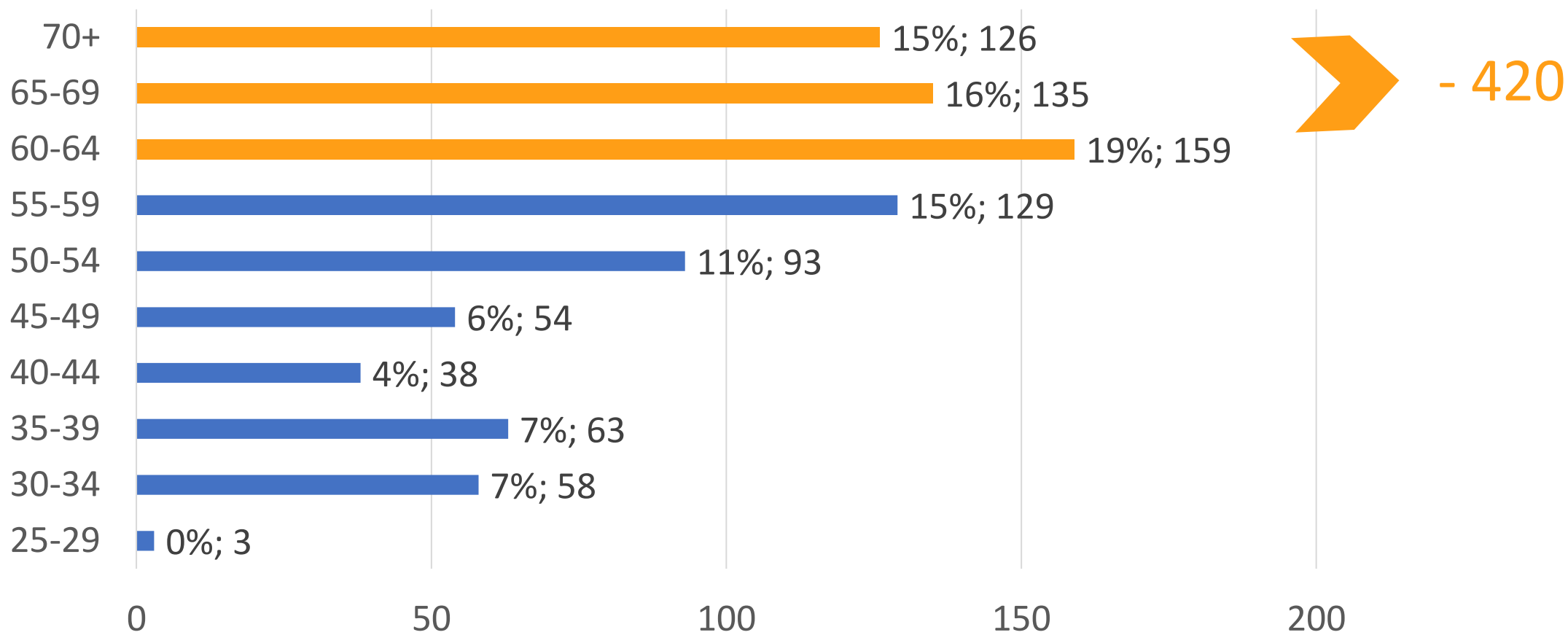
Pereõdede vanusjaotus 2023

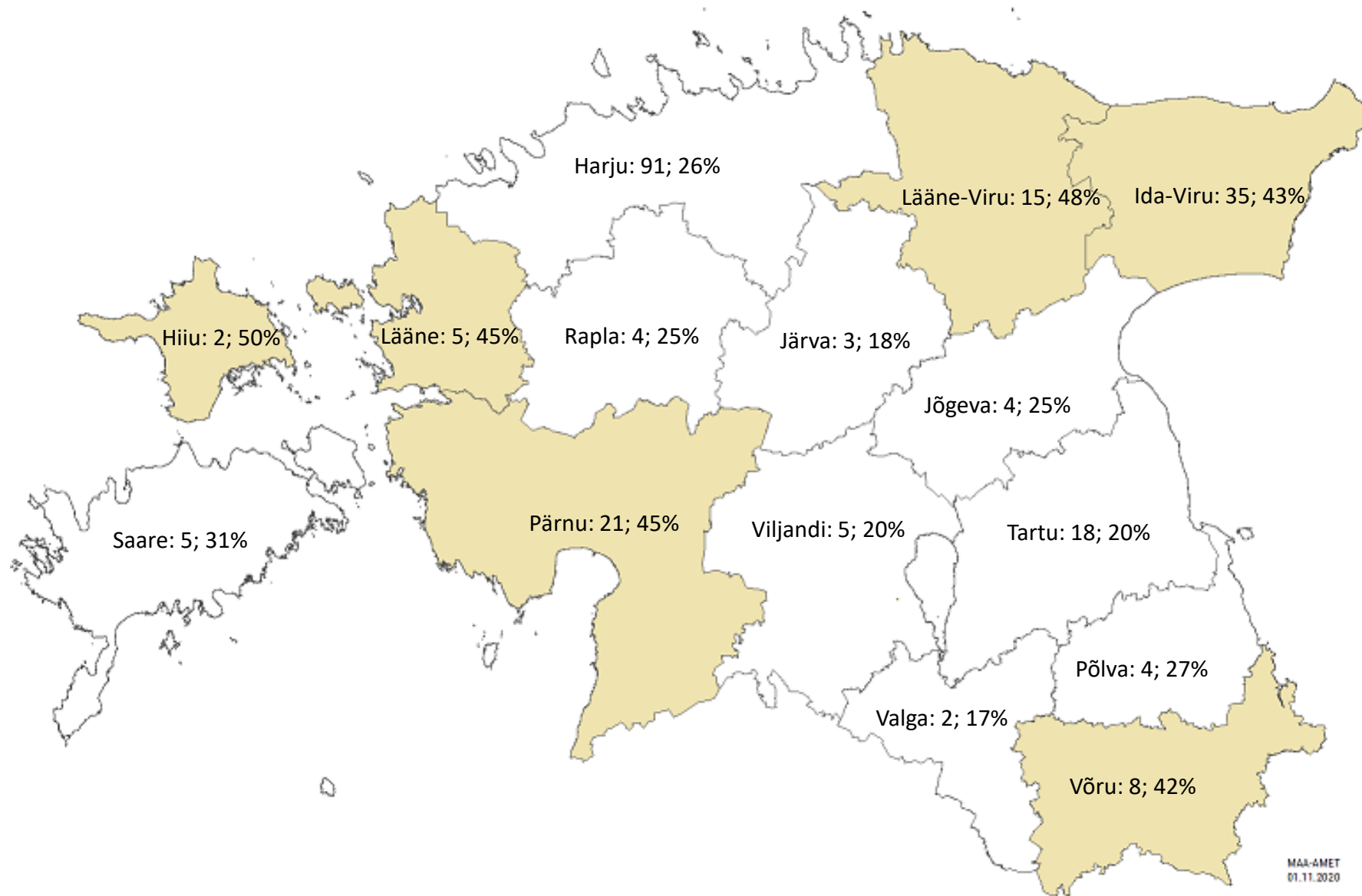
Perearstide ebaühtlane vanusjaotus peegeldab 1990ndate juhtimisotsuseid, mil õppekohtade arvu vähendati kordades

Järgneva kümne aasta jooksul jäävad erialasest tööst kõrvale ja vajavad asendamist umbes pooled praegu praktiseerivatest perearstidest

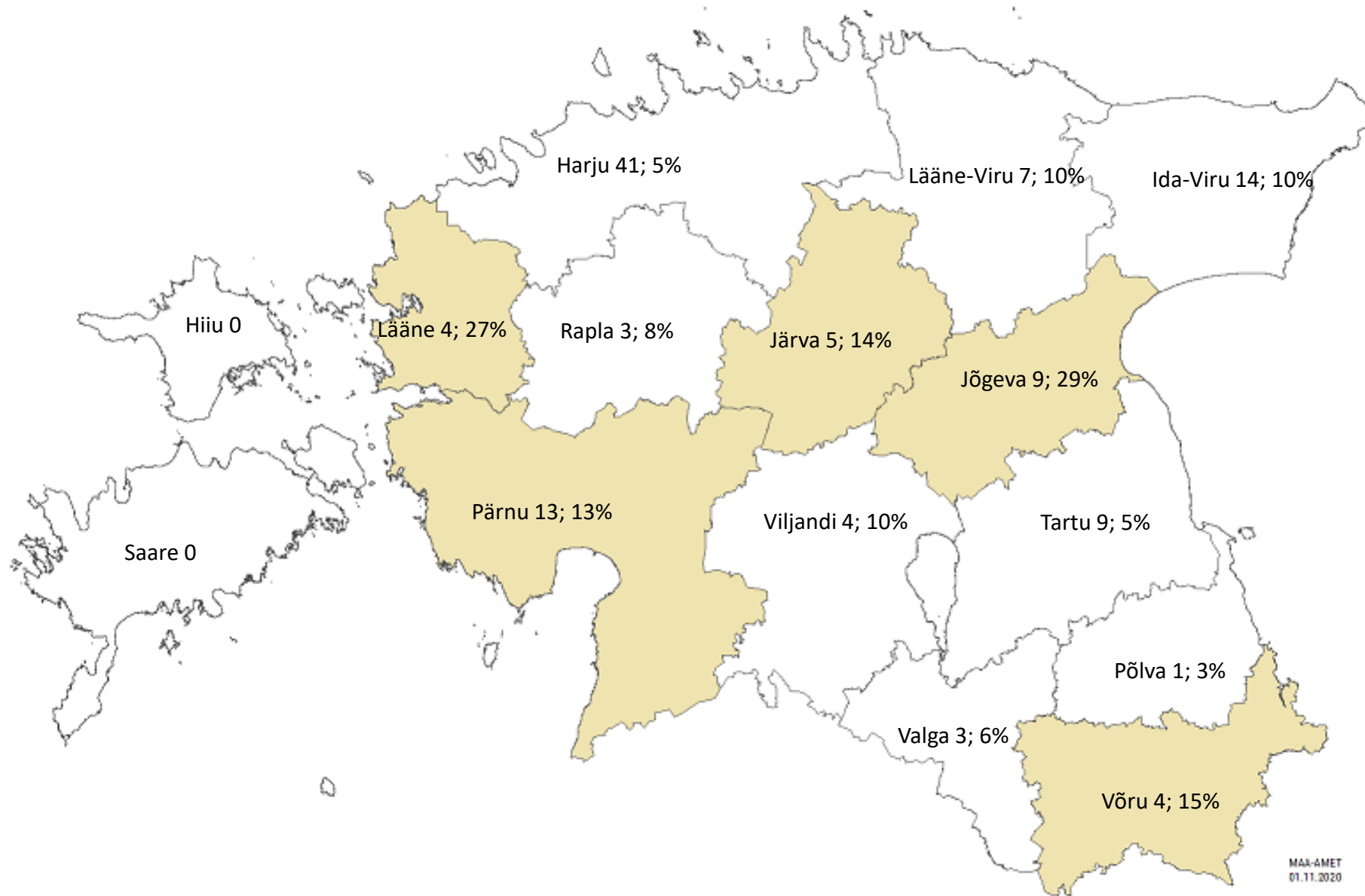
Pensioniealiste (65+) nimistuomanikest perearstide/asendajate arv ja osatähtsus maakondade võrdluses

MAA-AMET
01.11.2020

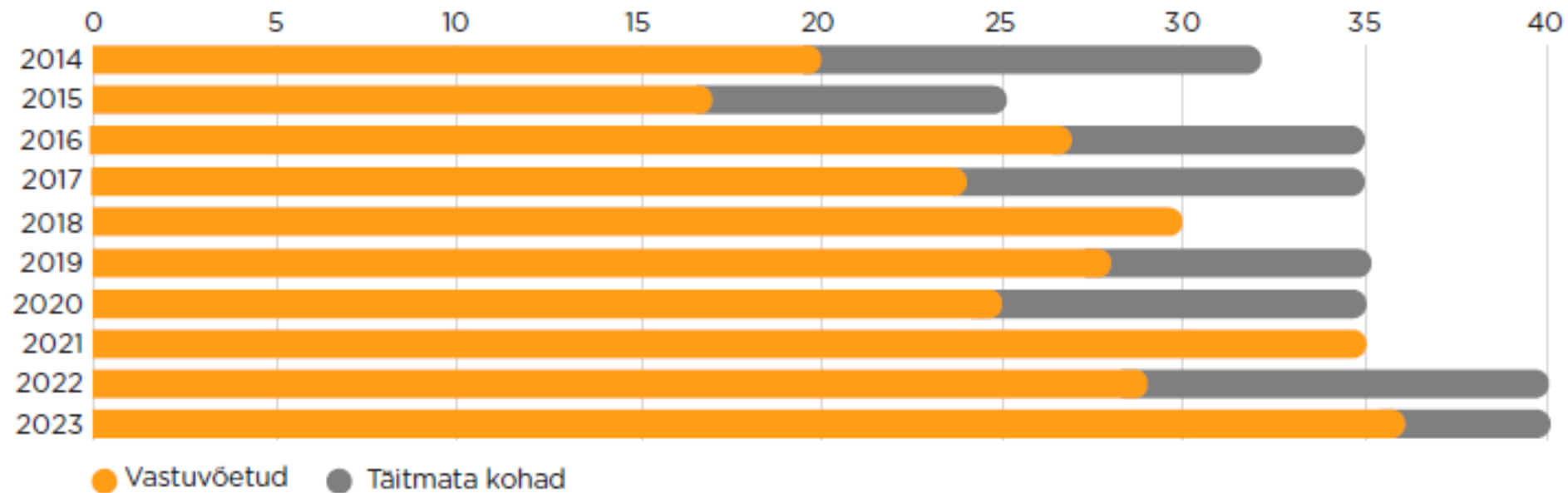
Allikas: Tervisekassa, 01.12.2023 seisuga

Pensioniealiste (65+) pereõdede arv ja osatähtsus maakondade võrdluses

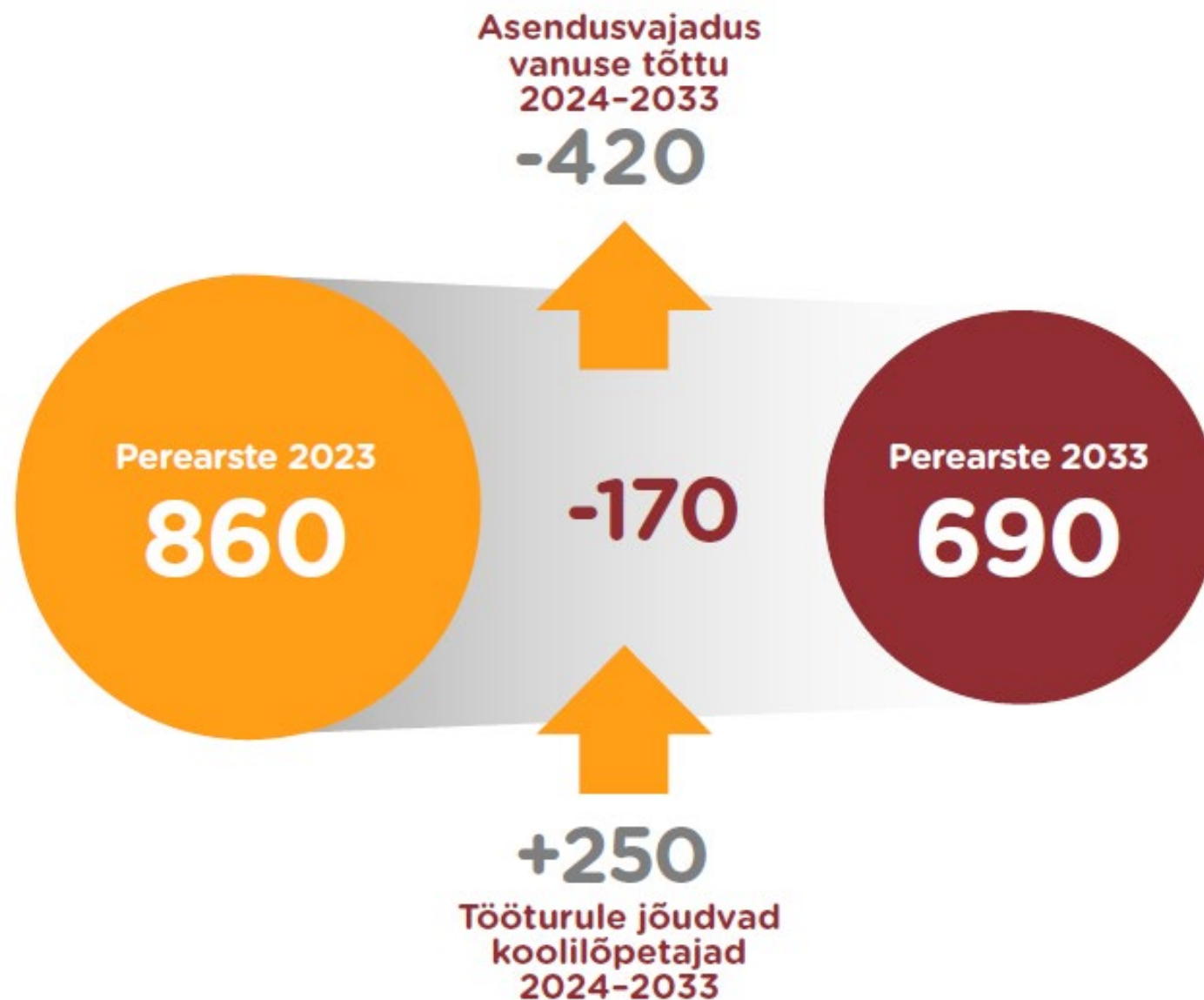

MAA-AMET
01.11.2020

Sisseastujate arv peremeditsiini residentuuri on ajas kasvanud, kuid kokkulepitud kohad enamasti ei täitu

Lõpetajate arv ei kata vanuse tõttu asendamist vajavate perearstide arvu

Uuringu peamised tulemused

JÄRELDUS: peremeditsiini eriala lõpetanute arv ei kata vanuse tõttu perearstiametist lahkuvate töötajate asendamise vajadust

- VÕTA rakendamise võimaldamine peremeditsiini residentuuriõppes
- Kaaluda nimistute teenindamise põhimõtete muutmist - nimistute piirmäära suurendamist / traditsioonilisest nimistupõhisest lähenemisest (1 perearst = 1 nimistu) loobumist järgmistel eeldustel:
 - täpsemalt sihitud abi osutamine perearstide, üldarstide, pereõdede jt esmatasandi koostöövõrgustiku spetsialistide poolt
 - üldarstide ja õdede kaasamine suuremal määral
 - tööprotsesside toetamine sobivate digilahendustega
 - asukohapõhine koondumine piirkondlikku koostöövõrgustikku

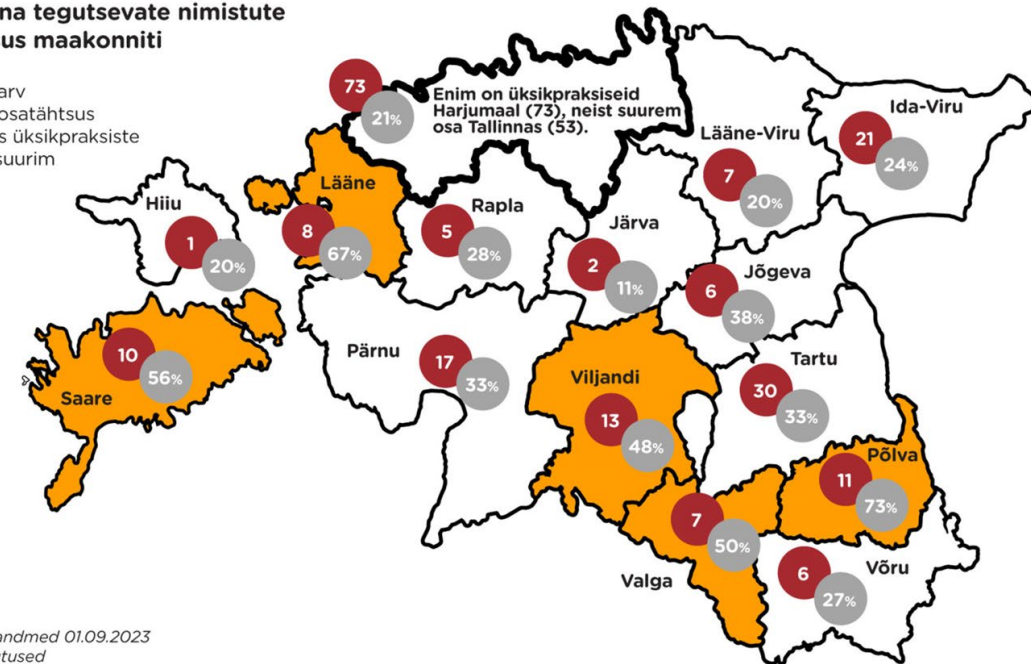
	HÕIVATUID 2023		HÕIVATUID 2033	ASENDUS- VAJADUS	HÕIVATUTE ARVU MUUTUS
	Perearst	860	690	420	-165
	Üldarst	70	↑ ↑ ↑ 160	13	95
	Muu eriarst	80	→ 80	55	0
	Pereõde	1850	↑ 2330	405	485
	Assistent, registraator	110	↑ ↑ 160	38	47

JÄRELDUS: tulevikukindel mudel on võrgustunud perearstikeskused

- Piirkondlike tervisevõrgustike loomine
- Üksikpraksistelt koondunud tegevusmudelile
- Nimistute kinnitamise võimalus piirkondlikele tervisekeskustele
- Võrgustikele rohkem otsustusvabadust

Üksikpraksistena tegutsevate nimistute arv ja osatähtsus maakonniti

- Üksikpraksiste arv
- Üksikpraksiste osatähtsus
- Maakonnad, kus üksikpraksiste osatähtsus on suurim

Allikas: Tervisekassa andmed 01.09.2023 seisuga, autorite arvutused

Uuringu peamised tulemused

JÄRELDUS: Tööprotsesside tõhustamise potentsiaal digilahenduste abil on perearstikeskustes alakasutatud

- Muudatused töökorralduses/protsessides -> efektiivsuse suurendamine. Vajalik meeskonna koolitamine
- Soovituslikud mudelid digilahenduste rakendamiseks
- Sihipärasem digilahenduste kasutuselevõtt triaažiks ja haigusloo koostamiseks
- Enimkasutatavate perearsti tarkvaralahenduste keskne haldamine, et tagada infoturbe ja andmekaitse nõuete täitmine

Uuringu peamised tulemused

JÄRELDUS: Arstide ja õdede erialane ettevalmistus on kõrgel tasemel. Samas on oskusi, mille lihvimine võimaldaks perearstiabil tervikuna mõjusamalt toimida

- Arsti põhiõppes teoreetiliste teadmiste omandamise põimimine **praktiliste oskuste arendamisega kogu stuudiumi vältel**
- Õe põhiõppes suurem tähelepanu **iseseisvate vastuvõttude ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks** vajalike teadmiste ja oskuste omandamisele
- Õdedele suunatud täienduskoolitused teemadel, nagu retseptide väljakirjutamine ja ravimite koostoimete hindamine
- Eriõe õppesse vastuvõtul on töökogemuse nõue
- Arsti ja õe põhiõppes integreeritakse **digioskuste arendamine erialaainetesse**

Uuringu peamised tulemused

JÄRELDUS: Ravitulemuste parandamiseks ja patsientide sujuvamaks liikumiseks inimkeskses tervishoiusüsteemis vajab pere- ja eriarstiabi vaheline koostöö parandamist ja kollegiaalsemaks muutmist

- Piirkondlik võrgustumine pere- ja eriarstiabiasutuste koostöö kujundamiseks
- Peremeditsiini tsükli muutmine kohustuslikuks kõigis arstlike erialade residentuuriprogrammides
- Kohustuslik residentuurieelne praktiseerimine üldarstina perearstikeskuses
- Eriarstidele suunatud peremeditsiini tutvustavad täienduskoolitused

**Praksiste võrgustumisele toetuv tööprotsesside ümberkujundamine
ja uute tegevusmudelitega eksperimenteerimine
koos väiksemate töökorralduslike muudatustega on
kahaneva arstkonna tingimustes vältimatud.**

Tulekul

OSKA infotund: logistika ja transport

10. aprillil kell 11.00-12.30

Uuemad ▾

Arvestusala ja ärinõustamine
2024

Masina-, metalli- ja elektroonikatööstus; mootorsõidukite hooldus ja remont
2023

OSKA üldprognoos 2022-2031
2023

Põllumajandus ja toiduainetööstus
2023

Metsandus ja puidutööstus
2023

Tööelu üldoskuste klassifikatsioon ja tulevikuvajadus
2022

Sotsiaaltöö
2022

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
2022

OSKA uuringute veebileht on uuenenud: oska.kutsekoda.ee

OSKA töölaual 2024

- Ehituse valdkonna uuring
- Kinnisvara valdkonna uuring
- Tervishoiu valdkonna hõiveprognosis
- Keemia-, farmaatsia- ja ehitusmaterjalide tööstuse uuring
- Välistöajõu vajaduse uuring
- Taastuvenergia kasutuselevõttuga kaasnev tööajõu vajaduse uuring
- Tehisintellekti rakenduste mõju tööajõu ja oskuste vajadusele

Kena kevadet!

